

Universitat Autònoma de Barcelona
Facultat de Psicologia – Curs 2003/2004
Llicenciatura en psicologia

TERAPIA PSICOANALÍTICA

26940

Data de la última revisió del programa: Juliol 2002

Nom de l'Àrea: PERSONALITAT, AVALUACIÓ I TRACTAMENT PSICOLÒGIC
Professora: Mercè Mitjavila

OBJECTIUS GENERALS DE L'ASSIGNATURA

El contingut de l'assignatura tracta sobre el procés terapèutic plantejat des del model psicoanalític. Es considerarà la interacció Terapeuta-Pacient i les seves vicissituds des de l'inici del procés fins el final. Es considera també l'aplicació als infants amb les corresponents adaptacions tècniques que comporta tal aplicació.

Constitueix l'objectiu fonamental que l'alumne pugui conèixer la manera pròpia d'actuar i respondre del psicoterapeuta psicoanalític (això és, la *tècnica*) i poder-la diferenciar d'altres modalitats d'intervenció. Conèixer quines són les respostes i reaccions dels pacients en el context terapèutic i com han de ser tractades pel terapeuta. Es tracta d'un model relacional, és a dir: comprendre i modificar els patrons conflictius del pacient dintre de la interacció amb el terapeuta.

TEMARI

- TEMA 1. Trets definitoris del model psicoanalític.
- TEMA 2. La relació terapèutica.
- TEMA 3. El context terapèutic.
- TEMA 4. La demanda terapèutica i les entrevistes inicials d'indicació.
- TEMA 5. L'associació lliure i l'atenció flotant.
- TEMA 6. La transferència.
- TEMA 7. Les resistències.
- TEMA 8. L'aliança terapèutica.
- TEMA 9. La contratransferència.
- TEMA 10. La interpretació.
- TEMA 11. L'acabament i els objectius terapèutics.
- TEMA 12. Indicacions i contraindicacions.
- TEMA 13. Recerca en psicoteràpia psicoanalítica.

PRÀCTIQUES

En les classes pràctiques es presentaran sessions psicoterapèutiques per il·lustrar situacions que es donen habitualment en el context terapèutic i que il·lustraran també els diversos conceptes tractats en la teoria.

En el dossier, que estarà disponible als alumnes, s'editarà el material de casos sobre els que es treballarà en cada classe de pràctiques. Cada cas s'acompanya d'unes preguntes concretes que s'hauran de poder respondre com a mostra d'haver comprés els conceptes teòrics i tècnics del temari. S'organitzaran grups de discussió com a manera de dinamitzar la discussió i contrastar les diferents aportacions.

Una part de l'exàmen conté algun cas o material clínic i les corresponents preguntes, seguint un model similar al que s'haurà treballat en les classes pràctiques.

No es demana treball addicional apart del realitzat en les mateixes pràctiques.

DOCÈNCIA TUTORIZADA

Opció 1) S'organitza un grup de discussió –no directiu- que té com a objectiu considerar des d'una vessant psicodinàmica l'experiència o l'impacte que genera a l'alumne el primer contacte directe amb la pràctica aplicada (això és mitjançant el *Pràcticum*).

Es tracta que els alumnes aportin en el grup les seves experiències, vivències, dificultats i reaccions diverses motivades tant per les identifications amb el rol dels clínics/terapeutes (tutors del *Pràcticum*), com el que els ha provocat la interacció directa amb els pacients. Es tracta que el propi grup elabori i doni resposta, i observar, des d'una perspectiva psicoanalítica, la dinàmica grupal que s'ha generat entorn a l'experiència plantejada.

Evidentment no es parlarà de teoria, però estaran presents, tant en les experiències aportades pels alumnes com en la pròpia dinàmica del grup, de forma implícita o explícita conceptes que es tracten en la teoria, i això serà motiu de reflexió.

Tot i que el punt de partida el constitueixen experiències viscudes en el *Pràcticum*, també està oberta la participació a alumnes que no l'hagin cursat.

No es demanarà treball addicional fora de la participació en el grup.

Opció 2) Aplicació i posterior anàlisi i discussió en grup, d'un model d'Entrevista dissenyada per avaluar el tipus de Vincl en adults.

Apart de les dues opcions esmentades la Docència Tutoritzada està oberta a altres opcions d'interès específic d'algun grup d'alumnes, per exemple: aprofundir sobre algun dels temes del programa o altres no inclosos en el programa però relacionats amb la Psicoanàlisi (per ex. Interpretació dels somnis.... etc.).

AVALUACIÓ

En el dossier, que estarà a disposició dels alumnes, hi ha un model d'examen que serveix d'orientació.

L'examen consta de dues parts, que avaluen respectivament la teoria i la pràctica. Ambdues parts tenen un valor equivalent.

La part que avalua els continguts teòrics, consta majoritàriament de preguntes obertes, en general de tipus reflexiu (no memorístic). Aquesta part pot incloure també alguna pregunta de resposta múltiple (pregunta tipus *test*) i també pot incloure algun fragment d'algun text que l'alumne haurà de comentar o identificar a quin concepte es refereix.

La part que avalua el contingut pràctic consta de preguntes concretes sobre un material clínic (algun cas, sessió o fragment de sessió o entrevista).

Totes les preguntes tindran un nombre de línies limitat (que es determina en cada pregunta) per a ser contestades. S'ha de respondre correctament, com a mínim un 50% de cadascuna de les parts (teòrica i pràctica) per poder aprovar.

ASSIGNATURES DE LLIURE ELECCIÓ RECOMANADES

Poden ser d'interès quant a complementar i diversificar la perspectiva i sobre tot, tenir diferents punts de referència, de contrast i de reflexió, les assignatures que a continuació es detallen:

Antropologia Social i Cultural. codi 20882. Facultat Filosofia i Lletres. Departament d'Antropologia Social i Cultural

Epistemologia codi 20892 Facultat Filosofia i Lletres. Departament de Filosofia

Sociologia del Coneixement codi 21026 Facultat Filosofia i Lletres. Departament de Filosofia

Epistemologia codi 25230. Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia. Llicenciatura de Sociologia

Antropologia Social codi 25219 Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia. Llicenciatura de Sociologia

BIBLIOGRAFIA

(La Bibliografia completa s'inclourà en el dossier de l'assignatura)

- 1 AVILA, A. y POCH, J. (comp.) (1994) *Manual de técnicas de psicoterapia. Un enfoque psicoanalítico*. Ed. Siglo XXI. Madrid.
 - 2 BOFILL, P. J TIZON, J. (1994) *Qué es el psicoanálisis*. Ed. Herder, Barcelona. Sí ① 44p.95, ② 78p.96; ③ 21p.97
 - 3 CODERCH, J. (1990). *Teoría y técnica de la psicoterapia psicoanalítica*. Ed. Herder. Barcelona.
 - 4 GARCIA DE LA HOZ, A. (2000) *Teoría psicoanalítica*. Ed. Quipú-Biblioteca Nueva. Madrid. Sí ① 11p.01; ② cap: d'2p
 - 5 POCH, J. y AVILA, A. (1998) *Investigación en psicoterapia. La contribución psicoanalítica*. Ed. Paidós. Barcelona Sí ① 2p.95; ② 2p.01
1. ① 34p.95; ② 30p.95; ③ cap selm 14p.95, ④ 18p.96; ⑤ 28p.95; ⑥ 15p.97; ⑦ 10p.01
⑧ 3p.01 cap selm.
3. Sí ① 54p.92; ② 62p.92; ③ 53p.92; ④ 56p.92; ⑤ 25p.96; ⑥ 11p.96; ⑦ 28p.97; ⑧ 0p.